కవితా కౌముది

అమ్మవారు

డా.నారాయణ గరిమెళ్ళ

అప్పటి వరకూ
అందరిలా ఆమెకూ రెండు చేతులే!
అమ్మయ్యాకే
అమ్మోరిలా అనేకానేక చేతులు మొలచుకొచ్చాయి!
గూడు కట్టి గుడ్లు పెట్టినది మొదలు
పిల్ల గువ్వల నోళ్ళల్లో బువ్వ పెట్టే వరకూ
తపన పడే తల్లి గువ్వలా!
ప్రేమకోసం బాధ్యతలు మోస్తూ
బాధ్యతలెన్నైనా ప్రేమేగా ప్రయాణమంటూ
ఆమె చేతులన్నీ చేతనలోనే తలమునకలవుతూ ఉంటాయి.
ఆదరబాదరగా ఇంటి పనంతా చక్కబెట్టేది ఒకటి
ఆఫీసు పనుల్లోపడి అలుపుసొలుపులను సైతం
లెక్కచేయకుండా ఆరితేరిపోయేది మరొకటి
పాపాయిని పొదవి పట్టుకుని
ఆడించి పాడించి ఆలనపాలనలు చూసుకునేది ఇంకొకటి
ఇంకా ఎన్నెన్ని చేతులో!.
లేచింది మొదలు కునుకు తీసే వరకూ
రోజు మొత్తంతో విక్రమార్కుడిలా యుద్ధం జరుపుతూ
ఛేదించుకు పోతుంటాయి!
ఎప్పుడూ తనతో తనే పోటీ పడే ఆమెకు
చక్రంలా తిరుగడమూ తెలుసు.
చక్రము తిప్పినట్టు
చేతులన్నీ అలవోకగా తిప్పడమూ తెలుసు. !

కవి సత్య

జిలిబిలి జాబిలి వెన్నెల-వన్నెలు పొగడని కవి లేడు.
నిశీధి నిశ్శబ్ద ఒంటరి రాతిరి గడపని కవి లేడు.
స్పందన-నదికి అశ్రువు తోడుగ వదలని కవి లేడు
పుప్పొడి-తుమ్మెద వెంబడి మదితో కదలని కవి లేడు.
విశాల విశ్వపు తారల మెరుపులు,
మదిలో ఊరిన కమ్మని తలపులు,
సిగ్గులో దాగిన తొలకరి వలపులు,
కాగితంపై సిరాకలంతో విడువని కవి లేడు.

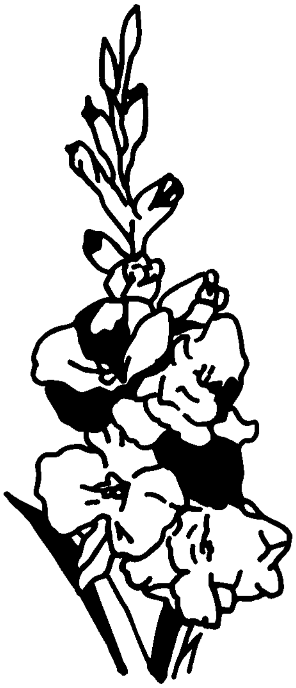

జైలులో ఓ చిన్ని ఎలుక (చిన్ని జియా కోసం)

ఇనుప ఊచల నడుమనుండి
ఓ చిన్ని ఎలుక దూరుతుంది
కిటికీ అంచున
ముందుకూ వెనుకకూ
పారాడుతుంది
పెచ్చులూడిపోతున్న గోడలు
తనని గమనిస్తున్నాయి
గగనం నుండి చందమామ
దృష్టిలో కూడా పడ్డాడు
విమానంలో ఉన్నట్లు
సౌందర్యాన్ని వంపుతున్నాయి
వెండి వెన్నెల నీడలు
అతి మర్యాదస్తుడు చిన్ని ఎలుకగారు
ఈ రాత్రి
ఏమీ తినరు, తాగరు
పళ్ళు కూడా కొరకరు
మెరిసే అతని కొంటె కనులతో
వెన్నెలలో
పచార్లు చేస్తూ
కళ్ళప్పగించి చూస్తున్నారు

చైనా మూలం: లీ జియాబుఓ
ఆంగ్ల సేత: జేఫ్సేరి యాంగ్
తెలుగు సేత: జగద్ధాత్రి

నోబెల్ శాంతి బహుమతి గ్రహీత లీ జియా బుఒ కవిత ఇది
అతను చాల గొప్ప కవి అని చాల మందికి తెలియదు
కేవలం మానవ హక్కుల పోరాటశీలి అని మాత్రమే తెలుసు
అందుకే ఈ చిన్ని కవిత మిత్రులకోసం.
ఈ కవితా శీర్షిక జియా అతని భార్య.

కరుణార్ద్రులు

చెల్లూరు సాంబమూర్తి

భువన గర్భపు చిరుజీవై అ0కురి0చినపుడు
ఈ పద్మవ్యూహపు కథా కమామిషు
వారి స్మృతి పథంలో రికార్డు కాకపోలేదు
సి0థటిక్ చిరుతిళ్ళు కొసరికొసరి తినిపిస్తూ
చదువుల మూటలు
వీపున మోసే కూలీలుగా మారుస్తూ
వారి ఆశల్నీ,ఊసుల్నీ
ఆలోచన మొలకల్నీ
ఆదిలోనే తు0చేస్తున్నా0
రే0కుల ఎరలను చూపి
వాళ్ళ బాల్యపు బ0గరు తునకల్ని
దొ0గిలిస్తున్నపుడు
వాళ్ళ కళ్ళలోని దైన్యాన్ని సైత0
మన క0టిరెప్పలతో కత్తిరిస్తా0
వాళ్ళ కేరి0తల సాయి0త్రాలతో
మన0 గూటీ బిళ్ళాడుతున్నపుడు
ఎవరో కొట్టిన బౌ0డరీల వైపు
నిస్సహాయ0గా చూడకే0జేస్తారు
ఇది ఇక్కడ......నీ పక్కన
మాతృమూర్తి ఒడిలోని శైశవగీతాల్ని
మర ఫిర0గుల ఘర్జనలు
కబళిస్తున్నాయొకచోట

అమ్మ చేతి బొటనవ్రేలిని
ఏనాడూ స్పృశి0చని
చిన్ని పెదవులపై
కన్నీటి చారికలి0కోచోట
తుమికాకు మడతల్లోని బాల్య0
చేయ0దివ్వని శాసనాలవైపు
నోటిక0దే చేతివైపూ
అయోమయ0గా చూస్తు0ది మరోచోట
మీ వివాదాలూ,విభేదాలూ
శాసనాలూ,చర్చా వేదికలూ
ఏమీ ఎరుగని పసితన0
అమాయక0గా స0ధించిన శరపర0పర
ఎప్పటికీ మీ క0టి కుహరాల్లో0చి
పయనిస్తూనే ఉ0టు0ది
మీ మనో ఫలక0పై
క్వశ్చన్ మార్కులై మొలకెత్తటానికి
మధుర స్మృతిగా మార్చాల్సిన బాల్య0
కా0క్రీటు కొలమానాల పాత్రల్లో ని0పినా
అర్రులు చాచిన ఆకలి కేకల్ని అదిలి0చినా
ఆ బాల్య0..........
కాల0 చెక్కిళ్ళ మీద
ఘనీభవి0చిన కన్నీటి చుక్కవుతు0ది

కలల వెలలు

కుంతి

జననీ జనకుల ఆశయసౌధ నిర్మాణ
సాధనలో బాటసారినేను!
నన్ను నేనెరుగని నును లేత ప్రాయాన
ఆవాస జగతికి అతిథినేను!
పసిప్రాయమందున బంగరు భవితకై
బడిగుడి చేరిన బుడుత నేను!
నాదికాని పలుకు ,నానోట కోరగ
పలుకుచు తిరిగెడు చిలుక నేను!
ఆటలు పాటలు, అల్లరిచేష్టలు
కొసరిపెట్టే అమ్మగోరు ముద్ద!
కరకర జంతికల్ ,కారపు పూసలు
వేలు మడిచి నాకు వెన్నముద్ద!
ఉట్టిపైని పెరుగు, ఉల్లితో తరువాణి
అన్నపు అంచున ఆవబద్ద!
గొట్టికాయలు, కోతికొమ్మచ్చి క్రీడలు
పక్కింటి బండోడు , పప్పుసుద్ద!
సోదర ప్రేమలు, వీధిలోనేస్తాలు
తాతయ్య గారాలు తడుపు ముద్దు!
పచ్చని పొలములు,పైరు షికారులు
చక్కనౌ మాయింటి దుక్కిటెద్దు!
అంబారవమువిని ఆటలు వీడుచు
చల్లగా ఇలుచేరు సందెపొద్దు!
చెరువులో ఈతలు, చేపల వేటలు
సంతసానికి ఆకసమ్మే హద్దు!
ఎటపోయెనోకదా? ఇటకేగిన దినము!
ఎటుచేతునౌ? బతుకు పటుసమరము!

కడివెడు దు:ఖము కడుపున కడుభీతి
కన్ను నీరుతుడువ -నాన్నలేడు!
తడబడు అడుగులు ,తత్తరపాటులు
ధైర్యము చెప్పగ - తాత లేడు!
చిక్కటి రాత్రులు, చిక్కటిభయాలు
అక్కున చేర్చగ - అమ్మలేదు!
నిదుర దూరమయిన నిశిరాత్రివేళలో
పాటలు పాడగ -బామ్మలేదు!
ఒంటరి వేళలు, తుంటరి మిత్రుల
తెంపరి లీలలు - తెగువలేదు!
తెలియని భయాలు, తలువనిరోగాలు
గోడు చెప్పుకొనగ -తోడులేదు!
పంతులు చెప్పిన పద్యాలు చదివినా
పరిపరి విధముల భయము పోదు!
హాస్టలు చదువులు అష్టకష్టమ్ములు
పలుమాటలేలనో బ్రతుకు చేదు!
శిక్షణ పేర పరీక్షలు,శిక్షలు
విద్యాలయమ్ములు వధ్య శిలలు!
ఎందుకో తెలియని ఇంతింత పరుగులు!
అలభావి వేటలో కలల వెలలు!
(పసిప్రాయములోనే అమ్మానాన్నలను వీడి, హాస్టలులో చేరిన చిన్నారుల మనోగతం)

కలహాంతరిత

ప్రొ.కె.వి.ఎస్.జ్ఞానేశ్వర రావు

చం. నను గికురించి కోపమున నా ఎడ ఁదాల్మి యొకింత లేక నీ
వనుదినమున్ మదీయ హృదినంచెలుగా పెకలించి ఁబోయెదో
కనికరమేలరాదు? నను కత్తుల బోనున ఁద్రోసిపోవకే
వినిమొర! ప్రేమ మీర నను వీనుల విందుగ ఁబల్కరింపవే!......

చం. అలరుల పాన్పుపైన నను నర్మిలి ప్రేమపయోధిఁదేల్చి, నీ
వలిగిన వైనమున్ మరచి యక్కున జేరిచి ఆదరించవే
నలినదళాక్షి! నీదు నయనమ్ముల వెన్నెలసోనలీనగా
చెలి! నను చేరదీసి నునుచెక్కిలి నొక్కుచు ముద్దుచేయవే!......

చం. అరవిరితావి నెయ్యమది యంత త్రుటిన్ మది ఁబాసిపోవునే
వరమది వేయి జన్మలకు వమ్మగునే! చెలి కిన్కబూనునే!
చిరముగ షాంతి సౌఖ్యములు చిందకపోవునె? వన్నె తగ్గునే?
తిరముగ యమృతంపు క్షమ చిప్పిల ప్రేయసి కౌగిలించునే?.....

మౌనం

ప్రవీణ కొల్లి

లిపి లేని భాషలో,
లిఖించిన మహాగ్రంధం,
అంతులేని అధ్యాయాలు,
అర్థం అయ్యీ్యాఅవ్వని పదాల కూర్పులు.
వధువు మౌనం,
సిగ్గుతో కూడుకున్న అంగీకారమా?
పైకి చెప్పుకోలేని తిరస్కారమా?
భర్త ప్రశ్నకు భార్య మౌనం,
ఎదురు చెప్పలేని సమాధానమా?
ఎదురు అడుగుతున్న ప్రశ్నా?
భర్త పురుషాంహకారానికి భార్య మౌనం,
తరతరాలుగా వస్తున్న కొనసాగింపా?
నేటితరంలో వచ్చిన ముగింపా?

అత్తింటి ఆరళ్ళకు కోడలి మౌనం,
ఓపికకు వరమా?
ఓర్చుకోలేని శాపమా?
ఎదిగిన బిడ్డ ఎగిరిపోతున్న వేళ,
తల్లి మౌనం,
ఎదిగాడన్న సంతోషమా?
ఎగిరిపోతున్నాడన్న విచారమా?
మహిళకు మౌనం,
అలంకరణ అవసరం లేని అందమా?
అలకరించినా అందంగా లేని వికరమా?
మౌనం,
అర్థం అయినట్టే ఉంటూ,
అర్థం కాని అనంత విశ్వం.

పరిపూర్ణత
చంద్రుపట్ల తిరుపతి రెడ్డి

ఎంత నీవు నేర్చినావు?
ఎంత నీవు ఎదిగినావు?
తోటివారు లోని బాధ
ఎంత నీవు చదివినావు?
గమ్యాన్నే చేరాలని
పరుగు తీసి పరుగు తీసి
కూర్చుకున్న సంపదలో
చరమ దశను కడ తేరగ
ఎంత నీవు దాచినావు?
శరణార్థుల బాధ తీర్చ
ఎంత నీవు పంచినావు?
ఈ జీవన పరిమాణం
చారిత్రక పరిమితిలో
చిన్నదైన క్షణకాలం
అనుక్షణమూ ఉన్నదాన్ని
ఎంతెంతో పెంచాలని
ఎందులకీ ఉబలాటం?
సేద దీరి అందరికీ
సాయ పడగ దీక్షబూని
పాలుపంచు ఒక్క క్షణం
ఇది జీవిత పరమార్థం
జీవితమిక పరిపూర్ణం..!!

ఉగాది నేనై
న్యాయపతి వెంకట మణి

అప్పుడప్పుడు అనిపిస్తుంటుంది
కోయిలకూతను నేనై వీనులవిందు చేయాలని
మల్లెల తావిని నేనై సుగంధం కురిపించాలని
మలయ మారుతమే నేనై మనుషుల సేద తీర్చాలని
స్వాతి చినుకును నేనై మట్టి సువాసన నందించాలని
చిరుజల్లును నేనై చల్లదనం చేకూర్చాలని
జడివానను నేనై ధరిత్రి సస్యశ్యామలం చేయాలని
అప్పుడప్పుడనిపిస్తుంటుంది
నిండుపున్నమి నేనై పండువెన్నెల పంచాలని
నదీమతల్లిని నేనై నీటికొరత తీర్చాలని
శాంతి దూతను నేనై విశ్వశాంతి సమకూర్చాలని
పసిపాపను నేనై బోసినవ్వులందించాలని
పండు ముదుసలి నేనై అనుభవం పంచిపెట్టాలని
ఇంకా
ఎప్పుడూ అనిపిస్తుంటుంది ఉగాదినే నేనై
యుగాంతం వరకు సమతను సర్దాలని

కవిని

డా.కిశోర్ కుమార్

కవినోయి నేను కవిని!
రవిని, శశిని, నిశిని
కలిపివేయగల ఋషిని!
కవినోయి నేను కవిని!
మనిషిని, మనసుని
కలల్ని, నిజాల్ని
నమ్మకాన్ని, వాస్తవాన్ని
జోడించి చెప్పగల మానసిక శాస్త్రజ్ఞుడ్ని!
కవినోయి నేను కవిని!
వేదాన్ని, జీవిత సారాన్ని
అంతులేని మర్మాన్ని
వివరించే వేదాంతిని!
కవినోయి నేను కవిని!
చీకటికి రంగులు అద్దగల చిత్రకారుడ్ని
క్షణంలో వయ్యారులను సృష్టించగల శిల్పిని
కవినోయి నేను కవిని!
కలాన్ని పొలం బాట పట్టిస్తాను
పదాల్ని కవాతులు చేయిస్తాను
పంచభూతుల్ని స్పృశిస్తాను
చతుర్వేదాల్ని వల్లిస్తాను
కోయిల గానాన్ని ఆలకిస్తాను
సప్తస్వరాల్ని పలికిస్తాను!
కవినోయి నేను కవిని!
విప్లవశంఖం పూరిస్తాను
వెన్నెల హాయి కురిపిస్తాను
సుఖంలో హాయినౌతాను
దుఃఖంలో ఓదార్పునవుతాను
విహంగంలా విహరిస్తాను
సముద్రపు లోతులకు చేరుతాను!
కవినోయి నేను కవిని!
ఏ జాతినైనా ఆదరిస్తాను
ఏ మతాన్నైనా ఆచరిస్తాను
దేశదేశాల సంచరిస్తాను
మనిషి మనిషిని పలకరిస్తాను
మనసు మనసుని తాకి వస్తాను!
కవినోయి నేను కవిని!
తత్త్వాన్ని చెబుతాను
సత్యాన్ని ప్రభోధిస్తాను
నిజానికి కాపు కాస్తాను
అవినీతిపై యుద్ధం చేస్తాను!
కవినోయి నేను కవిని!
కార్మికుడి కష్టంలో నేనే
శ్రామికుడి స్వేదంలో నేనే
ఆకలిలో నేనే
ఆవేశంలో నేనే
అంతరంగంలో నేనే
గళంలో నేనే
పేదవాడి ఆవేదనలో నేనే
ధనికుడి అహంలో నేనే!
కవినోయి నేను కవిని!

అమ్మ

రఘుకుల తిలక్

సృష్టికి మూలం బ్రహ్మ
ప్రతిసృష్టిని చేసినదమ్మ
వాడని మమతల కొమ్మ
యెద గుడిలో దేవత బొమ్మ
భువిపై ప్రతి ఒక్కరు పలికే తొలిపలుకే అమ్మ
రవిచంద్రుల మించి వెలుగులు పంచేదే అమ్మ
ప్రతి విజయం వెనక ఉండే తొలిగురువే అమ్మ
ఏం చేస్తే ఋణమను శిఖరము తరిగేనో చెప్పమ్మ
ఆకలి తీర్చును అమ్మ, ఆప్యాయత పంచును అమ్మ
దేవుడి కానుక అమ్మ, అనురాగపు తూనిక అమ్మ
పసితనమున ఎరుగక నిన్ను, ఈ కాళ్ళతో తన్నానమ్మ
ప్రతి తన్నుకు పెన్నే కడుతు, దీవెనలను ఇచ్చావమ్మ
గురుతున్నది ఇంకా నాఖు, గోళ్ళతో నిను గిచ్చానమ్మా
ప్రతి గిచ్చుకు చిత్రంగా నువు, చిరు నవ్వే నవ్వావమ్మా
దైవమే నాకెదురుగ వచ్చి కోరికే కోరమని అంటే
జన్మమే ఏదైనా కాని, తల్లిగా నువ్ కావాలంట
లోకమే ఒకటై ఇటు వచ్చి అద్భుతం చూపించమంటే
జాగు నే క్షణమైనా చేయక నిన్నే నే చూపిస్తానంటా
మాతృమూర్తి, క్షమలో ధరిత్రి నీకిదే నా వందనం, నీకిదే నావందనం! (సృష్టికి మూలం)
మరువను నేనెప్పటికైనా నిను పెట్టిన బాధలు కొన్నీ
ప్రతిబాధకు వడ్డీతో ఆనందాన్ని పంచావమ్మా
ఆరళ్ళే పెట్టానమ్మ అత్తను మరిపించానమ్మా
నేరాలను క్షమియించి నను ప్రేమతో నువ్ పెంచావమ్మా
సంశయం నా మనసుకు ఒకటే , నేనే నీకు అమ్మగ పుడితే
కొండంత నువ్ పంచిన ప్రేమలో, చిటికెడైనా పంచగలుగుదునా
ఆశయం నా మనసుకు ఒకటే, ఆ క్షణం ఎపుడొస్తుందో
నవమాసాలు మోసిన తల్లికి, గర్వించదగు తనయుడనౌదౌనని
పరమ పావని నా ప్రియ జనని నీకిదే అభివందనం, నీకిదే అభివందనం!! (సృష్టికి మూలం)

నువ్వు

సాంజీ శ్రీరామ్

నిన్నటి వరకు 'నేను' ఒక్కడినే
నువ్వొస్తే ఇద్దరం అనుకున్నా
కానీ..అదేమో తెలీదు
ఇన్నేళ్ళుగా ఒక్కడిగా ఉన్న నన్ను నువ్వు అబద్ధం చేశావ్
నా సగమై నీ ఆగమనంతో ఒక్కసారిగా నను 'అర్థం' చేశావ్
రెండో సగం వచ్చిచేరిందా??
లేక ఉన్న సగం మాయమైందా? అని ఆలోచిస్తే
నాలోని సగమే దూరమైందని తెలిసింది
దూరమైన ఆసగం పేరు నా అహమని తెలిసింది
అమ్మ, నాన్నలకు వదిలొస్తావు
అన్నీ నేనేనని భావిస్తావు
అంతశోకాన్ని మోస్తూ కూడా
ఈ కొత్తలోకాన్ని ప్రేమిస్తావు
నా ప్రాణమా..ఇది నీ ధైర్యమా లేక ధర్మమా?
నా ప్రియతమా..ఇది నీ వైనమా లేక వరమా?
గొడవ పడితే ఇట్టే ఉడికి పోతావు
ఘడియలోనే ఒడిలోకి వాలిపోతావు
గెలుపు నాదని తెగ విర్రవీగే నాకేసి
పిలుపుకోసం వెర్రిగా వేచి చూస్తావు
తప్పు తెలుసుకుని తల దించుకుని ఎదురుగ నిలబడితే
చల్లని చేతుల తాకిడితో నా తల్లినోసారి తలపిస్తావు !!
అడగకనే అన్నం పెట్టే అమ్మవి నువ్వు
సామెతకి , సాహిత్యానికి అందమే నువ్వు
పిలిచే ప్రతి పిలుపుకి బదులువు నువ్వు
మౌనానికి మాత్రమే తెలిసిన వర్ణన నువ్వు!!

రసరేఖలు

శ్రీధర్ బచ్చోటి

ఎక్కడో రాలిపోయిన యెండుటాకు
గాలి వాటుకు లేచి నా కడకు వచ్చె
చివురుటాకుగ తను చిగిర్చినది మొదలు
మూట కట్టిన కథలన్ని మోసుకొచ్చె

కొండ దారిలోనెన్నెన్నొ బండరాళ్ళు
కదలకుండగ ప్రకృతిని కాచుచుండె
కాలగర్భాన కలసిన గాథలెన్నొ
మణిగి యున్నవి ప్రతి రాయి మనసులోన

గడ్డిపోచలలోన వృక్షములలోన
కడలి తరగలోన యిసుక కణములోన
మణులలో మట్టిలో ప్రతి యణువులోన
ఎవరు చూడక దాగున్నవెన్నొ కథలు

కలసి తేలెదమానంద గగనమందు
కలసి యనుభవింతుము కష్టకాలమెల్ల
జీవితమ్మిది దీర్ఘమౌ త్రోవ యిద్ది
అనుభవమ్ముల కథల కాణాచి యిద్ది

ఎన్ని సుఖములు కష్టమ్ములెన్ని కథలు
కలసి పెనవేసికొన్న మార్గమ్ము మనది
గమ్యమును చేరుకొనునట్టి కాలమందు
కరగబోవు కథలు కంచికరగబోవు

Post your comments